

Rådmanngatan

Stockholms stadsbibliotek med den stora dammen i förgrunden, t h Sveavägen. Dammen omges av pilar, som står kvar än idag. Foto 1938, fotograf okänd. Stockholms stadsmuseum.

Kunskapens kvarter är ett passande namn för området kring Observatoriekullen. Här finns institutioner för vetenskap, undervisning och forskning. Under 1920-talet uppfördes flera av husen, ritade av tidens främsta arkitekter: Stadsbiblioteket med sin stränga geometriska form, Handelshögskolan för utbildning av civilekonomer och högskolebyggnaden på Norrtullsgatan med en imponerande tempelgavel mot Drottninggatan. Flertalet av universitetets institutioner flyttade på 70-talet ut till Frescati.

Äldst av alla byggnader är Observatoriet, som uppfördes uppe på Observatoriekullen av Kungliga Vetenskapsakademien och invigdes 1753. Arkitekt var Carl Hårleman som hade sin bostad nere på Drottninggatan vid nuvarande Centralbadet. Akademien hade instiftats 1739 för att främja vetenskaplig forskning. Observationer ägde rum här ända till 1931 då stadens ljus och omgivande bebyggelse blev alltför störande och verksamheten flyttade till Saltsjöbaden.

Än idag pågår amatörobservationer vid Observatoriet och på Observatoriemuseet kan man få inblick i de vetenskaper, som bedrivits i huset. Uppe på åsen, som är en utlöpare av Brunke-

bergsåsen, står den dramatiska skulpturen "Kentaur" av Sigrid Fridman, rest 1939.

Inte bara 20-tals byggnaderna runt kullen har väckt berömmelse utan också parkanläggningen nere vid Sveavägen har en intressant utformning med den stora plaskdammen, en bäckfåra med porlande vatten, terrasseringar av kullen m m. Stadsbiblioteket ritades av den internationellt kände arkitekten Gunnar Asplund och han skapade även parken. Fram till omkring 1930 såg området helt annorlunda ut. Här fanns en smal gata, omgiven av käckbebyggelse. Några röda längor, som ursprungligen uppfördes av åkaren Norman på 1750-talet och som använts av parkleken sedan 1930-talet, utgör en liten rest av den gamla bebyggelsen.

Tanken på en bred gata ända från Slottet till Brunnsviken fanns redan vid 1600-talets mitt men först på 1920-talet förverkligades Sveavägen mellan Kungsgatan och Norrtull som en bred storstadsgata med högt tempo och brusande trafik.

Tunnelbanestation Rådmanngatan invigdes 1952.